

הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

בחינה במבוא לכלכלה (094591)

מרצים: רן סמורודינסקי, שרון רגב-טייטלר

מתרגלים: איילת קוגוס, גל דנינו, איבט יגן

מועד ב' - סמסטר אביב תשע"ז, 15.10.2017

טור 1

הוראות לנבחן/ת:

- משקל כל שאלה: 5 נקודות. ניתן לצבור בבחינה בסה"כ 100 נקודות.
- שאלות 1-12: מיקרו; שאלות 13-20: מאקרו.
- סמנאי את התשובות בטופס התשובות המצורף בעט בצבע כחול/שחור בלבד.
- יש לסמן היטב תשובה אחת בלבד לכל שאלה.
- בתחילת הבחינה הקפד/י לרשום ולסמן כראוי את תעודת הזהות על טופס התשובות המצורף. כמו כן הקפד/י לסמן את מספר הטור.
- הבחינה בת 3 שעות.
- באפשרותך להשתמש בדף הנוסחאות המצורף לבחינה, ובמחשבון מדעי רגיל. כל חומר עזר אחר אסור.
- בשאלות במיקרו כלכלה הנחי/י שעקומות הביקוש וההיצע רגילות (אלא אם כתוב אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במאקרו כלכלה הנחי/י קשיחות מחירים כלפי מטה.
- עליך להתבסס על ההנחות כפי שנלמדו במסגרת הקורס בהרצאות ובתרגולים.
- עליך להגיש את טופס הבחינה (השאלות), את מחברות הטייטה, ואת טופס התשובות. שים לב שתעודת הזהות רשומה כראוי על גבי טופס התשובות.
- שים לב לסמן את מספר הטור, כפי שמופיע על טופס הבחינה, על גבי טופס התשובות.
- הציון ייגזר מטופס התשובות בלבד!

בהצלחה !!!

שאלה 1

נטע צורכת שני מוצרים X ו- Y . הניחו כי לשני המוצרים עקומות ביקוש והיצע רגילות.

חל שיפור טכנולוגי בייצור X ועלויות היצור של מוצר Y התייקרו.

ידוע כי לאחר השינויים הנ"ל מחיר מוצר Y לא השתנה.

לפיכך מי מהבאים מתאר את הקשר בין המוצרים?

- א. מדובר במוצרים משלימים.
- ב. מדובר במוצרים נורמליים.
- ג. מדובר במוצרים תחליפיים.
- ד. מדובר במוצרים נחותים.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 2

הצרכנים במשק מוכנים להוציא תמיד סכום קבוע של 350,000 ₪ לרכישת עניבות.

במשק זה נמכרות עניבות מיובאות בלבד (אין יצרנים מקומיים שמייצרים עניבות).

במצב התחלתי הוטל מכס של A ₪ על כל עניבה מיובאת.

כעת, הממשלה החליטה להעלות את המכס ל- B ₪ על כל עניבה מיובאת ($B > A$).

כתוצאה מכך, מה מהבאים נכון?

- א. תקבולי הממשלה מהמכס לא ישתנו.
- ב. תקבולי הממשלה מהמכס יגדלו.
- ג. תקבולי הממשלה מהמכס יקטנו.
- ד. אין מספיק נתונים כדי לקבוע את השינוי בתקבולי הממשלה מהמכס.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 3

בענף פועל מונופול שהוצאותיו השוליות הן: $MC = Q$. הביקוש למוצר הוא: $P = 100 - Q$.

כעת הממשלה החליטה לקבוע מחיר אילוף: מחיר מקסימום $P_{\max} = 50$, וידוע שהמונופול

ממשיך לפעול בתנאים החדשים. הניחו כי השוק יפעל במחיר האילוף.

כתוצאה מכך, מה מהבאים נכון?

- א. כמות שווי משקל המיוצרת תישאר ללא שינוי.
- ב. רווחת הצרכנים תקטן.
- ג. הרווחה החברתית תקטן.
- ד. הרווחה החברתית תגדל.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 4

- מונופול פועל בשוק שבו עקומת הביקוש רגילה ליניארית ויורדת משמאל לימין. ידוע שעקומת העלויות השוליות רגילה ויוצאת מהראשית. מתוך הפעלת שיקולים מוטעים המונופול מייצר כרגע בנקודה בה מתקיים $MC > MR$. לפיכך מהי הפעולה שעל המונופול לבצע על מנת לייצר בנקודה שתניב מקסימום רווח?
- להקטין את הכמות המיוצרת ולהעלות את המחיר.
 - להגדיל את הכמות המיוצרת ולא לשנות את המחיר.
 - להגדיל את הכמות המיוצרת ולהוריד את המחיר.
 - לא ניתן לדעת מה על המונופול לעשות כי חסרים נתונים.
 - אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 5

- בענף תחרותי, פונקצית העלויות של פירמה היא $TC = 100 + 10Q$ (Q – תפוקה). מי מבין הבאים עשוי להיות פונקצית הייצור $Q(L)$ של הפירמה? (L – גורם ייצור יחיד – עובדים).

א. $Q = \sqrt{L}$

ב. $Q = 10\sqrt{L}$

ג. $Q = L^2$

ד. $Q = L$

- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 6

- מוצר X הנצרך בארץ, בחלקו מיובא ובחלקו מיוצר בארץ. מחירו בחו"ל נתון למשק, ועקומות הביקוש וההיצע המקומיים רגילות. ידוע כי חלה עליית מחירים בחו"ל (בדולרים) למוצר X (ללא שינוי בשער החליפין). לפיכך, מה יקרה לערכו של היבוא של המוצר (בדולרים)?
- ערך היבוא בהכרח יגדל אם גמישות הביקוש קטנה מאחת.
 - ערך היבוא בהכרח יקטן אם עקומת ההיצע המקומי עולה משמאל לימין.
 - אין שינוי בערך היבוא אם גמישות הביקוש ל X יחידתית לכל נקודה.
 - ערך היבוא בהכרח יקטן אם גמישות הביקוש ל X יחידתית לכל נקודה.
 - אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 7

ענף המייצר דייסה לתינוקות הינו ענף תחרותי. ההיצע רגיל, והצרכנים תמיד מוציאים סכום קבוע של 9000 ₪ על דייסה לתינוקות. הממשלה החליטה לקבוע מחיר אילוף: מחיר מינימום בגובה 30 ₪ לדייסה, וידוע שבמחיר זה היצרנים בוחרים לייצר 500 יחידות. בהנחה שהשוק פועל במחיר האילוף והממשלה תקנה את העודפים, מהן הוצאות הממשלה? (הניחו שהממשלה משמידה את העודפים לאחר קנייתם).

- א. 5600
- ב. 6000
- ג. 8000
- ד. 9500
- ה. 150,000

שאלה 8

Y הוא ענף הפועל בתנאי תחרות משוכללת. הממשלה מטילה מס בגובה 500 ₪ על כל יחידת Y . ידוע כי לאחר הטלת המס, מחיר Y ליצרן, וכמות Y בשווי משקל לא השתנו. כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון לתיאור המצב שלעיל?

- א. גמישות עקומות הביקוש וההיצע ביחס למחיר גדולה מאפס וקטנה מאינסוף.
- ב. גמישות עקומת הביקוש ביחס למחיר היא אפס.
- ג. גמישות עקומת ההיצע ביחס למחיר היא אפס.
- ד. גמישות עקומת ההיצע ביחס למחיר היא אינסופית.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלות 9

בישראל פעל עד כה קרטל של 3 חברות תקשורת. (הניחו שהייצור מתחלק שווה בין החברות). לכל אחת מהחברות בקרטל פונקציית הוצאות מהצורה: $TC(q) = 1800 + 10q + 2q^2$. הביקוש המצרפי של הצרכנים לשירותי תקשורת הוא: $P(Q) = 1000 - \frac{Q}{2}$. לאחרונה נפתח שוק התקשורת לתחרות וכעת ניתן לראות בו שוק תחרותי. בהנחה שגם לחברות החדשות בענף יש את אותה פונקציית הוצאות כמו ל-3 החברות הוותיקות, כמה חברות תהיינה בענף התקשורת בשווי משקל בטווח הארוך (הניחו כי אין חסמי כניסה)?

- א. 42
- ב. 58
- ג. 68
- ד. 93
- ה. 180

שאלה 10

- X ו-Y הם מוצרים משלימים בעלי עקומות ביקוש והיצע מקומיים רגילות. מוצר X מיוצר ונצרך בארץ וכן מיוצא לחו"ל. מוצר Y מיוצר ונצרך בארץ וכן מיובא מחו"ל. כעת, הממשלה החליטה להטיל מכס על כל יחידה מיובאת ממוצר Y. כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון?
- א. היצוא של מוצר X יגדל.
 - ב. היצוא של מוצר X יקטן.
 - ג. היצוא של מוצר X ללא שינוי.
 - ד. לא ניתן לדעת מה יקרה ליצוא של מוצר X.
 - ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 11

- שוק הסויה פועל בתנאי תחרות משוכללת ומחיר השוק הוא 15 ₪. (שימו לב, בכל סעיף מתואר שינוי שונה בשוק הסויה, בכל סעיף יש להתעלם מהשינויים שתוארו בסעיפים האחרים. כל סעיף עומד בפני עצמו). מי מהבאים נכון?
- א. הטלת מסים על ייצור סויה תגרום לירידה בעלויות היצרנים, ולכן לעלייה ברווחיהם.
 - ב. הטלת מסים על ייצור סויה תביא בהכרח לצמצום הוצאות הצרכנים.
 - ג. אם ידוע שענף הסויה נפתח לסחר בינלאומי ומתקיים ייבוא, אזי פדיון היצרנים המקומיים בהכרח גדל.
 - ד. אם ידוע שענף הסויה נפתח לסחר בינלאומי ומתקיים ייצוא ורווחי היצרנים המקומיים גדלו בשל כך, אזי גם הוצאות הצרכנים (המקומיים) בהכרח גדלו.
 - ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 12

- מוצר X נמכר בתנאי תחרות משוכללת. בענף חלו האירועים הבאים: עקב התייקרות במחירי חומרי הגלם המשמשים לייצור המוצר, התייקרה העלות השולית של כל יצרן בענף לייצור כל יחידה ויחידה ב-10 ₪. בנוסף, החליטה הממשלה לתת לכל יצרן בענף סובסידיה בסך 10 ₪ על כל יחידה מיוצרת. כתוצאה מאירועים אלו מי מהבאים נכון?
- א. רווחי היצרנים בהכרח לא ישתנו וגם מצב הצרכנים לא ישתנה.
 - ב. רווחי היצרנים ירדו ועודף הצרכן יקטן.
 - ג. מצב הצרכנים לא ישתנה אך הרווחים בענף יקטנו כי הסובסידיה תתחלק בין הצרכנים ליצרנים.
 - ד. הרווחים בענף לא ישתנו והמחיר שישלמו הצרכנים יעלה.
 - ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 13

נתונות פונקציות הביקוש הבאות :

$$C = 1000 + 0.75Y_d ; I = 1500 - 50r ; G = 575 ; T = 100$$

ידוע כי תוצר תעסוקה מלאה $Y_F = 1,000,000$.

$$, 100r - Y + 2017 =)Y, r(L$$

בסיס הכסף הינו 1337 ₪, יחס הרזרבה 0.2, והציבור מחזיק בידיו 500 ₪.

רמת המחירים במצב המוצא הינה 1.

כעת, ידוע כי הבנק המרכזי מכר אג"ח לציבור בגובה 100 ₪.

לפי המודל המשולב, מהי רמת המחירים בשווי משקל לאחר השינוי?

א. 1

ב. 3

ג. 10

ד. 42

ה. 100

שאלה 14

להלן נתונים על משק מסוים :

$$C = 100 + 0.8Y_d : \text{פונקצית תצרוכת}$$

$$I = 100 - 600r : \text{פונקצית השקעה}$$

$$G = 50 : \text{הוצאות ממשלה}$$

$$T = 0 : \text{מיסים}$$

$$M^S = 200 : \text{היצע כסף נומינלי}$$

$$L = 50 + 0.2Y - 400r : \text{ביקוש ריאלי לכסף}$$

$$P = 1 : \text{רמת מחירים התחלתית}$$

$$Y_F = 1100 : \text{תוצר של תעסוקה מלאה}$$

מהו השינוי הנדרש בהוצאות הממשלה ע"מ לסגור את פער התוצר שהתקבל?

הערה : מימון השינוי בהוצאות הממשלה יעשה ע"י קניה או מכירה של אג"ח לציבור.

$$\Delta G = +150 \quad \text{א.}$$

$$\Delta G = -150 \quad \text{ב.}$$

$$\Delta G = 0 \quad \text{ג.}$$

$$\Delta G = +75 \quad \text{ד.}$$

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 15

- במצב המוצא משק נמצא בשיווי משקל באבטלה. הנטייה השולית לצרוך היא 0.25. אין מיסים, והוצאות הממשלה אינן תלויות בתוצר. בהתאם למודל ISLM, כיצד תשפיע עלייה של 300 ₪ בהוצאות הממשלה?
- החיסכון הציבורי יעלה, והמחירים יעלו.
 - החיסכון הציבורי ירד, אך אין לדעת מה יקרה למחירים.**
 - החיסכון הציבורי ירד, והמחירים יעלו.
 - החיסכון הציבורי יעלה, והמחירים יישארו ללא שינוי.
 - אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 16

- הפער הדפלציוני במונחי ביקוש מצרפי הינו 10 מליון ₪. הניחו כי כדי לסגור את הפער הנ"ל, הממשלה החליטה להגדיל את הצריכה הציבורית ב-10 מליון ₪, כאשר חצי מהסכום גויס ע"י הנפקת אג"ח שנמכרו לציבור וחצי מהמימון גויס ע"י הטלת מסים חדשים (מס גולגולת קבוע). כתוצאה מכך, מה מהבאים נכון בשווי משקל?
- המשק יגיע לתעסוקה המלאה.
 - המשק יעבור למצב של פער אינפלציוני.
 - המשק יישאר במצב של אבטלה.**
 - לא ניתן לדעת מה יהיה מצבו של המשק לאחר הפעלת התוכנית.
 - אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 17

- משק מסוים נמצא במצב מוצא באבטלה. כעת, הממשלה החליטה להגדיל את צריכתה, והיא עושה זאת באמצעות לקיחת הלוואה מהבנק המרכזי. במצב של שווי משקל, מי מהבאים נכון?
- ההשקעות יגדלו.
 - המחירים יעלו בהכרח.
 - לא ידוע מה יקרה להשקעות.**
 - הצריכה הפרטית לא תשתנה.
 - אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 18

- במשק הנמצא בשיווי משקל בתעסוקה מלאה, הממשלה מקפידה לשמור על תקציב מאוזן. כעת, הציבור דורש להוריד מסים. ידוע שבמשק זה רק הצריכה הפרטית תלויה בהיקף הייצור, וההשקעה והוצאות הממשלה קבועות. ידוע גם כי קיים מס קבוע בלבד. טענה: אם הממשלה תיעתר לבקשת הציבור ותקטין את גובה המס תוך שמירה על תקציב מאוזן, בהכרח יוצר פער אינפלציוני (עודף ביקושים). לפיכך, מי מהבאים נכון?
- א. הטענה נכונה.
- ב. הטענה אינה נכונה.
- ג. אין מספיק נתונים לענות על שאלה זו.
- ד. הטענה נכונה רק אם הנטייה השולית לצרוך גדולה מ-0.5.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 19

- במשק מסוים יחס הרזרבה הוא 0.25, והלוואות הבנקים המסחריים לציבור עומדות על 3000 ₪. במצב ההתחלתי התוצר במשק שווה לתוצר תעסוקה מלאה. הממשלה מחליטה להגדיל את הוצאותיה ב-1000 ₪ שימומנו בעזרת מלווה מהציבור. כתוצאה מכך, מה קרה לכמות הכסף הנומינלית והריאלית במשק בשווי משקל?
- א. שתיהן לא השתנו.
- ב. הנומינלית ללא שינוי, הריאלית קטנה.
- ג. הנומינלית קטנה, הריאלית ללא שינוי.
- ד. הנומינלית גדלה, הריאלית ללא שינוי.
- ה. הנומינלית ללא שינוי, הריאלית גדלה.

שאלה 20

- במשק נתון מתקיים:
- $$C = 200 + 0.75Y_d ; G = 625 ; T = 500 ; I = 600 - 10r ; L^D(Y, r) = 500 + Y - 60r$$
- בסיס הכסף הוא 750 ₪, יחס הרזרבה הוא $1/3$, והציבור מעוניין להחזיק בידיו 300 ₪ תמיד. רמת המחירים במצב המוצא היא 1. ידוע שבמצב המתואר לעיל, תוצר שיווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה של המשק (מבלי שהתרחשו עליות מחירים). יום בהיר אחד, התרחשה רעידת אדמה ותוצר תעסוקה מלאה ירד לחצי מערכו המקורי. כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל (ביחס למצב המוצא)?
- א. התוצר גדל והריבית עלתה.
- ב. התוצר קטן והמחירים ירדו.
- ג. הריבית עלתה והמחירים עלו.
- ד. התוצר קטן והריבית ירדה.
- ה. הריבית נשארה ללא שינוי.